

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν με την ένδειξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- Α. Κατά την Επανάσταση του 1821 τα κόμματα που δημιουργήθηκαν ήταν, αρχικά τουλάχιστον, «κόμματα ελπίδας» κυρίως και όχι ιδεολογίας.
- Β. Κατά την Επανάσταση του 1821 οι περισσότεροι φιλέλληνες κινήθηκαν από γνήσια αισθήματα συμπάθειας και φιλελευθερισμού.
- Γ. Το μοναστηριακό και η δικαιότερη ρύθμιση του φορολογικού συστήματος ήταν δύο ακανθώδη προβλήματα στην Κρήτη γύρω στα 1865.
- Δ. Το 1909 ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος απαίτησε την εκθρόνιση του βασιλιά.

(8 μον.)

A2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Μετοχικές επιχειρήσεις
- «πορεία προς ανατολάς» (“Drang nach Osten”)
- Νιου Ντηλ (“New Deal”)
- Τάγματα ασφαλείας

(12 μον.)

A3. Τι προέβλεπε η συνθήκη της Λωζάνης (24 Ιουλίου 1923) για την Ελλάδα και την Τουρκία;

(15 μον.)

A4. Ποια κορυφαία στρατιωτική επιχείρηση της Εθνικής Αντίστασης πραγματοποιήθηκε στις 25-11-1942; Πώς οργανώθηκε και ποια ήταν η σημασία της για τον αγώνα Ελλήνων και Ευρωπαίων ενάντια στο φασισμό;

(15 μον.)

ΟΜΑΔΑ Β

B1. Αφού μελετήσετε το παράθεμα που ακολουθεί και σε συνδυασμό με τις γνώσεις σας από το σχολικό βιβλίο, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα: (α) Τι αξίωνε η Ιταλία από την Ελλάδα με το τελεσίγραφο της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 και πώς αντέδρασε η Ελλάδα; **(15 μον.)**(β) Πώς θα σχολιάζατε το ύφος του κειμένου; Γιατί το χαρακτηρίζουμε τελεσίγραφο; **(10 μον.)**

Το επίσημο ιταλικό τελεσίγραφο. Στις 3 τα μεσάνυχτα της 28ης Οκτωβρίου ο πρεσβευτής της Ιταλίας στην Ελλάδα κόμης Γκράτσι επιδίδει στον πρωθυπουργό της Ελλάδας Ιωάννη Μεταξά το παρακάτω τελεσίγραφο

Το τελεσίγραφο.....
(απόσπασμα)

Η ουδετερότης της Ελλάδος απέβη ολονέν και περισσό-τερον απλώς και καθαρώς φαινομενική. Η ευθύνη δια την κατάσταση ταύτην πίπτει πρωτίστως επί της Αγγλίας και επί της προθέσεώς της όπως περιπλέκη πάντοτε άλλας χώρας εις τον πόλεμον. Η Ιταλική Κυβέρνησις θεωρεί έκδηλον ότι η πολιτική της Ελληνικής Κυβερνήσεως έτεινε και τείνει να μεταβάλη το ελληνικόν έδαφος ή τουλάχιστον να επιτρέψη όπως το ελληνικόν έδαφος μεταβληθή εις βάσιν πολεμικής δράσεως εναντίον της Ιταλίας. Τούτο δεν θα ηδύνατο να οδηγήση ή εις μίαν ένοπλον ρήξιν μεταξύ της Ιταλίας και της Ελλάδος, ρήξιν την οποίαν η Ιταλική Κυβέρνησις έχει πάσαν πρόθεσιν να αποφύγη.

κατέληξεν εις την απόφασιν να ζητήσει από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν - ως εγγύησιν δια την ουδετερότητα της Ελλάδος και ως εγγύησιν δια την ασφάλειαν της Ιταλίας - το δικαίωμα να καταλάβη δια των ενόπλων αυτής δυνάμεων, δια την διάρκειαν της σημερινής προς την Αγγλίαν ρήξεως, ωρισμένα στρατηγικά σημεία του ελληνικού εδάφους. Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως μη εναντιωθή εις την κατάληψιν ταύτην και όπως μη παρεμποδίση την ελευθέραν διέλευσιν των στρατευμάτων των προοριζομένων να την πραγματοποιήσωσι. Τα στρατεύματα ταύτα δεν παρουσιάζονται ως εχθροί του ελληνικού λαού και η Ιταλική Κυβέρνησις δεν προτίθεται ποσώς, δια της προσωρινής κατοχής στρατηγικών τιμών σημείων, επιβαλλομένης υπό της ανάγκης των περιστάσεων και εχούσης καθαρώς αμυντικών χαρακτήρα, να θίξη οπωσδήποτε την κυριαρχίαν και την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος. Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως δώση αυθωρεί εις τας στρατιωτικάς αρχάς τας ανα-

κατά ειρηνικόν τρόπον. Εάν τα ιταλικά στρατεύματα ήθελον συναντήσει αντίστασιν, η αντίστασις αύτη θα καμφθή δια των όπλων και η Ελληνική Κυβέρνησις θα έφερε τας ευθύνας, αι οποίαι ήθελον προκύψη εκ τούτου.

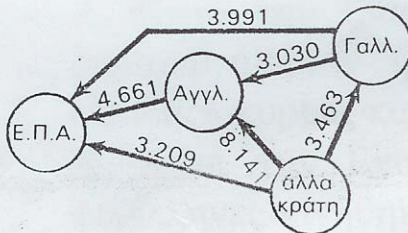
Αθήναι τη 28η Οκτωβρίου 1940/ΧΙΧ

Από το βιβλίο του Θ. Παπακωνσταντίνου, *Η μάχη της Ελλάδος, 1940-1941.*

B2. Αφού μελετήσετε το ιστορικό υλικό που ακολουθεί και σε συνδυασμό με τις γνώσεις σας από το σχολικό βιβλίο, να αναφερθείτε στις συνέπειες του Α΄ παγκοσμίου πολέμου στον οικονομικό και ηθικό τομέα.

(25 μον.)

Πολεμικά χρέη μεταξύ των συμμάχων
(σε εκατομμύρια δολάρια)

Από το βιβλίο του Μ. Ρονκαγιόλο, *Οι σύγχρονοί μας* (στη σειρά «Ο κόσμος και η ιστορία του»), 1968.

Μια σπαρακτική κραυγή της γενιάς του πολέμου

Είμαι νέος, μόλις έκλεισα τα 20· από τη ζωή δεν ξέρω παρά μόνο την απελπισία, το θάνατο, το φόβο και μια αλυσίδα από ανόητες επιπολαιότητες, πάνω από μια άβυσσο πόνων και θλίψεων. Βλέπω τους λαούς να ορμούν σε άλλους λαούς, να σκοτώνουν και να σκοτώνονται, χωρίς ούτε κι εκείνοι να ξέρουν το γιατί, υπακούοντας σ' αυτούς που τους στέλνουν, χωρίς συναίσθηση του κινδύνου ή της ευθύνης τους. Βλέπω πως οι δυναμικότεροι εγκέφαλοι του κόσμου εφευρίσκουν όπλα για να γίνονται όλ' αυτά μ' έναν τρόπο ακόμα πιο ραφινρισμένο και να διαρκούν όσο γίνεται περισσότερο. Κι όλοι οι συναμηνλικοί μου εδώ, στην αντικρυνή παράταξη, σ' ολόκληρο τον κόσμο το βλέπουν όπως εγώ. Αυτή είναι η ζωή της γενιάς μου και η δική μας. Τι θα κάνουν άραγε οι πατεράδες μας αν μια μέρα σηκωθούμε και παρουσιαστούμε μπροστά τους για να τους ζητήσουμε λογαριασμό; Τι περιμένουν από μας· όταν μια μέρα τελειώσει ο πόλεμος; Χρόνια ολόκληρα σκοτώναμε μόνο. Αυτό ήταν το πρώτο μας επάγγελμα στη ζωή. Για μας η επιστήμη της ζωής περιορίζεται στο θάνατο. Τι θα συμβεί ύστερα; Και τι θ' απογίνουμε εμείς;

Έριχ Μαρία Ρεμάρκ, *Ουδέν νεώτερον από το δυτικό μέτωπο*. Μετάφραση: Στέλλα Βουρδουμπά.